

§ 16a miljøgodkendelse til svineproduktion

Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft

Maj 2018

§ 16a miljøgodkendelse til svineproduktion

i henhold til Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., nr. 1572 af 20/12/2006, m senere ændringer.

Myndighed:	Syddjurs Kommune
Afdeling:	Byggeri og Landbrug
Virksomhedens navn:	Frydensbjerg
Virksomhedens ejer:	Lars O. Kaysen
Virksomhedens adresse:	Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft
CVR nr.:	19894134
CHR nr.:	63194
Type af husdyrbrug:	Denne miljøgodkendelse er meddelt efter § 16a
Matrikelnr.:	2a, Rugård Hgd., Rosmus 1e, Rugård Hgd., Rosmus 2d, Rugård Hgd., Rosmus m.fl
Ansøger:	Ejer
Konsulent:	Rikke Skyum, Djursland Landboforening

17.5.2018

Journal nr.
17/34387

Kontaktperson
Trine W. Jensen

Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

Telefon 87 53 50 00
Telefax 87 53 59 95

Landbrug@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Byggeri og Landbrug

.....
Trine W. Jensen
Biolog

.....
Marie Tamberg
Agronom

Klagefrist udløber
den 14.6. 2018

Søgsmålsfristen udløber
den 17.11. 2018

INDHOLDSFORTEGNELSE

IKKE-TEKNISK RESUMÉ _____	4
VILKÅSOVERSIGT _____	6
SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE _____	10
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING _____	12
Beliggenhed og planmæssige forhold _____	12
Husdyrhold og staldanlæg _____	12
Drift – herunder BAT _____	13
<i>BAT-konceptet</i>	
<i>Staldindretning</i>	
<i>Ammoniakemission og ammoniakreducerende teknologi</i>	
<i>Foder</i>	
<i>Opbevaring og behandling af husdyrgødning</i>	
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	
<i>Energi og vandforbrug</i>	
<i>Management</i>	
<i>Kommunens samlede BAT-vurdering</i>	
Miljøledelse – særregler for IE-husdyrbrug _____	26
Gener fra anlæg _____	27
<i>Lugt</i>	
<i>Lys, støv, støj, transport, fluer og skadedyr</i>	
Forurening fra anlæg _____	31
<i>Ammoniak og natur</i>	
MILJØKONSEKVENSVURDERING _____	38
Befolkningen og menneskers sundhed	
Biologisk mangfoldighed	
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	
Materielle goder, kulturarv og landskabet	
Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer	
Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet	
ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET _____	41
HUSDYRBRUGETS OPHØR _____	42
SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING _____	43
HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE _____	43
KLAGEVEJLEDNING _____	44
LOVGRUNDLAG _____	46
BILAG _____	47f

Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og andre høringsberettigede

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for nærmeste Natura 2000-område

IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Ansøgning om miljøgodkendelse

Lars O. Kaysen har fremsendt en ansøgning om en miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft.

På ejendommen foreligger en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 12 fra 2010. Der ansøges nu om en mindre omlægning af produktionen, idet en del af poltestalden ændres til løsgående drægtige søer. Der inddrages ikke nye stald- eller produktionsarealer i forbindelse med omlægningen.

Da ejendommen har over 750 stipladser til søer, er det ansøgte et IE-brug og derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a. Ansøgningen falder under overgangsreglerne i § 9 stk. 2 i 2017-02-28-ÆL.204 (LF 114 16-17):

Stk. 2. For husdyrbrug, der er tilladt eller godkendt efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, får lovens bestemmelser om tilladelse eller godkendelse ved etablering efter §§ 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 30, virkning fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget foretager ændringer eller udvidelser, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

Der skal derfor med det ansøgte udarbejdes en ny miljøgodkendelse til ejendommen efter de regler i husdyrbruglovens § 16a, der trådte i kraft 1. august 2017. Den nærværende miljøgodkendelse efter § 16a erstatter hermed § 12 miljøgodkendelsen fra 2010.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Virksomheden er beliggende i et landbrugsområde omtrent 2,5 km syd for Hoed. Ejendommen er beliggende i landzonen, og er registreret som en ejendom med landbrugspligt.

Staldindretning og drift

Begge farestalde er indrettet som kassestier med delvist spaltegulv. Løbestalden er med delvist spaltegulv. Søerne i drægtighedsstalden er løsgående i dybstrøelse, og der er foderbokse med delvist spaltegulv. Den stald, der i dag anvendes til polte, har delvist spaltegulv. Denne del omdannes i ansøgt drift til løsgående søer.

BAT (bedste tilgængelige teknik)

IT-ansøgningssystemet har udarbejdet et BAT-niveau for den pågældende ansøgning, som ejendommen overholder. Der anvendes kemisk luftrens i drægtighedsstalden. Endvidere har ejendommen en høj grad af management, herunder fokus på optimal fodring. Der er stillet vilkår til virkemidler til opnåelse af BAT-niveaueet.

Gødningshåndtering

Gylle fra produktionen opbevares i ejendommens egen beholder, og udbringes efter gældende regler. Opbevaringskapaciteten på ejendommen suppleres om nødvendigt med enten afsætning til biogasanlæg eller ved at etablere skriftlige aftaler om opbevaring på anden ejendom. Ejendommen har ikke arealdrift.

Forurening og gener fra anlæg

Ammoniak

Fordampningen af ammoniak fra stalde og gylleholdere er beregnet til årligt at være 4731,9 kg kvælstof, hvilket er 69,5 kg mindre end i nudriften. I forhold til 8-års-driften, er der dog en årlig stigning på 563,4 kgN. Ammoniakemissionen ligger på BAT-niveaueet, og nås ved anvendelse af kemisk luftrens i den ene stald.

Syddjurs Kommune har vurderet, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil medføre væsentlige påvirkninger på naturområder eller arter omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 7, og at der ikke er særlige forhold, som nødvendiggør en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer for natur.

Lugt

De beregnede lugtgener fra det samlede anlæg ligger under de grænser, der er fastsat for lugtpåvirkning af henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse. Det betyder, at anlægget på ejendommen kan drives uden, at den daglige drift giver anledning til væsentlig lugtgener for omgivelserne.

Godkendelse - samlet vurdering

Syddjurs Kommune vurderer, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

VILKÅRSOVERSIGT

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft, CVR-nummer: 19894134
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 200429 version 1 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Vilkår til husdyrhold og staldanlæg:

4. Svinebruget tillades drevet med de produktionsarealer der er angivet i tabel 1:
  - 858 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv i Farestald 2
  - 1292 m² produktionsareal med Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv
  - 684 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv
  - 116 m² produktionsareal med Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv
  - 348 m² produktionsareal med Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv
  - 651 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv i Farestald 1

De tilladte produktionsarealers placering kan ses på situationsplanen i bilag 2.

Vilkår vedr. staldindretning:

5. Temperatur- og luftfugtighedsfølere skal, for opretholdelse af korrekt staldtemperatur og luftfugtighed, kontrolleres minimum hver anden måned eller i forbindelse med vask af stalden.
6. Der skal føres driftsjournal for udført vedligehold, eftersyn, rengøring og kontrol af temperatur- og luftfugtighedsmålere. Logbogen skal stilles til rådighed for tilsynsmyndigheden på forlangende.
7. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres, at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.

Vilkår vedr. ammoniakemission fra anlæg

8. Den kemiske luftrenser skal være i drift 8759 timer om året, og medføre en reduktion i ammoniakemissionen på 35% (ca. 633 kgN/år).
9. Der skal til enhver tid kunne fremlægges dokumentation for indkøb af svovlsyre i form af fakturaer, som skal opbevares i 5 år. Der bruges ca. 3 kg svovlsyre pr kg NH₃ reduceret (dvs forventet årligt forbrug på ca. 1899 kg svovlsyre).
10. Vedligehold og drift af anlægget skal følge leverandørens anvisninger, så det sikres, at effektiviteten opretholdes. Serviceeftersyn skal kunne dokumenteres 5 år tilbage i logbog.
11. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uge.
12. Syre til luftvaskeren skal opbevares i et separat aflåst rum eller skab, der er indrettet således, at evt. udslip kan konstateres og således, at der ikke kan opstå risiko for forurening. Den tomme emballage afleveres til leverandøren.

Vilkår til fodring:

13. Der skal tilsættes fytase til foderet, samt fasefodres i såvel sohold som polteproduktionen. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Foderforbruget kan evt. dokumenteres via E-kontrol.

Vilkår til opbevaring og behandling af husdyrgødning:

14. Der må ikke monteres pumpe på gyllebeholderen.
15. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
16. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
17. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsel.

Vilkår til energi- og vandforbrug, herunder ventilation:

18. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og overbrusningsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes, således at de altid kører energimæssigt optimalt. Anlæggene skal efterses minimum en gang om året. Kontrol og vedligehold noteres i driftjournal.
19. Der skal føres kvartalsvis kontrol med el-forbrug. Noteres i driftjournal.
20. Der skal føres kvartalsvis kontrol med vandforbrug. Noteres i driftjournal.
21. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås.
22. Der skal være asfalt eller beton som underlag til ejendommens dieseltanke, som endvidere ikke må placeres i nærheden af afløb, eller med fare for udløb på bar jord, til kloak, overfladevand eller grundvand.

Vilkår vedrørende management:

23. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
24. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
25. Tankning af diesel skal foregå under opsyn

Vilkår vedr. driftsforstyrrelser og uheld

26. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden. Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
27. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøgodkendelsen tages i brug. En kopi indsendes til Syddjurs Kommune.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- d. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner.

28. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
29. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

30. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støv, støj, transport eller lignende
31. Der skal til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mm).
32. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
33. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugtgener, som af Syddjurs Kommune vurderes til at være væsentlige, uden for ejendommens areal.
34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
35. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

	Tidsrum		Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	½ time

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder"

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Tilsynsmyndigheden kan kræve dokumentation for, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkåret herover ikke kan overholdes. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

36. Transport med husdyrgødning skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

37. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:

- Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
- Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune miljøgodkendelse til svineproduktionen på virksomheden Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft, CVR-nummer: 19894134.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Lov nr. 1572 af 20. 12. 2006 med senere ændringer) – herefter kaldet husdyrbrugloven.

Godkendelsen er samtidig en accept efter § 70 – om etablering af fast placerede anlæg, og ændring af dyrehold der er etableret før 1. august 2017 - i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv., nr. 865 af 23. juni 2017 - herefter kaldet husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33 stk. 2 skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle udvidelser, der er foretaget inden for en 8-årig periode. Der er ikke sket andre ændringer i produktionsarealet, dyretyper eller staldsystemer inden for de seneste 8 år, der skal medtages i beregningerne af miljøpåvirkningerne.

Syddjurs Kommune har vurderet, at de ansøgte ændringer kan gennemføres uden, at disse påvirker omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen og de stillede vilkår i den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Omfang

Miljøgodkendelsen omfatter husdyrbruget på Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft der ejes af Lars O. Kaysen. Den tidligere meddelte miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 12 bortfalder ved meddelelsen af denne godkendelse. Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes.

Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

Godkendelsen skal udnyttes inden for 6 år. En godkendelse betragtes som udnyttet, hvis mindst 25 % af godkendelsen anvendes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse kræver en produktionsintensitet svarende til mindst 50 % af det mulige inden for dyrevelfærdsregler eller andre krav, f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.

Herefter gælder, at der kan ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (dvs. min. 25 % driftsmæssige udnyttelse) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år. Det er ikke hensigten, at fravigelser der skyldes naturlige produktionsudsving, brand og sygdom i besætningen betragtes som kontinuitetsbrud.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug.

Meddelelsespligt

Miljøgodkendelsen gælder alene for det ansøgte. Der må herefter ikke ske ændring i fast placerede husdyranlæg, staldsystem, dyretyper eller produktionsarealets størrelse, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Husdyrbruget må således ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til husdyrbrugloven. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen, idet Syddjurs Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Andre love

Miljøgodkendelsen omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Virksomheden er endvidere omfattet af § 39 i husdyrbrugloven. I henhold til denne, kan tilsynsmyndigheden påbyde bestemte foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening. Tilsynsmyndigheden kan endvidere meddele påbud, hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold. Kan forureningen ikke nedbringes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod fortsat drift af virksomheden eller aktiviteten.

Retsbeskyttelse

Der følger 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er stillet i miljøgodkendelsen, det vil sige indtil den 17.11.2026.

Generelle vilkår

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen på Rugårdsvej 16, 8400 Ebeltoft, CVR-nummer: 19894134
2. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 200429 version 1 og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

Beliggenhed og planmæssige forhold - ansøgers redegørelse

Ansøgningen vedrører en mindre omlægning af produktionen på en eksisterende so-produktion, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper. Der inddrages ikke nye stald- eller produktionsarealer i forbindelse med omlægningen.

Beliggenhed og planmæssige forhold - kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen skal vurdere projektet i forhold til husdyrbruglovens § 6 om forbudszoner for etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug, der medfører forøget forurening. Denne vedrører afstandskrav til nabobeboelser, byzone, sommerhusområder, områder i landzonen der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

For nybyggeri vurderes afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 vedr. minimumsafstande til hhv. vandforsyning, vandløb, offentlig og privat fællesvej, beboelse og naboskel m.v. Herudover vurderes (for nybyggeri) husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. samt husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

Ejendommen er beliggende relativt isoleret, og overholder lovens § 6. Der opføres ikke nybyggeri.

Husdyrhold og staldanlæg - ansøgers redegørelse for produktionsareal

Da produktionsarealet er over 100 m² og da der er mere end 750 stipladser til søer, ansøges der efter husdyrbruglovens § 16a. Placeringen af de forskellige stalde fremgår af understående tabel, og fremgår af bilag 2.

Tabel 1: Dyretyper og staldsystemer på ejendommens produktionsarealer. Ændring er angivet med kursiv.

Stald	Dyretype og staldsystem	Areal (m ²)	Produktionsareal
Farestald 2	Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1145,6	858
	Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	-	858
Drægtige	Nudrift: Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	1822	1292
	Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv	-	1292
Løbeafdeling	Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1088,3	684
	Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	-	684
Polte	Nudrift: Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	534,3	464
	<i>Ansøgt: Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv</i>	-	116
	<i>Ansøgt: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv</i>	-	348
Farestald 1	Nudrift: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	925,2	651
	Ansøgt: Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	-	651
I alt	Nudrift:		3949
	Ansøgt:		3949

Husdyrhold og staldanlæg - kommunens bemærkninger og vurdering af produktionsareal

Produktionens miljømæssige belastning bestemmes ud fra størrelsen af produktionsarealet, samt de angivne dyretyper og staldsystemer. Der stilles derfor vilkår til de produktionsforhold, der er angivet i ansøgningsmaterialet.

Vilkår til husdyrhold og staldanlæg:

4. Svinebruget tillades drevet med de produktionsarealer der er angivet i tabel 1:

- 858 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv i Farestald 2
- 1292 m² produktionsareal med Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv
- 684 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv
- 116 m² produktionsareal med Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv
- 348 m² produktionsareal med Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv
- 651 m² produktionsareal med Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv i Farestald 1

De tilladte produktionsarealers placering kan ses på situationsplanen i bilag 2.

**Drift- herunder BAT
BAT-konceptet**

Ved godkendelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med produktion der overstiger én af stipladsgrænserne i § 16a, skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Kommunen er således forpligtet til at sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening fra det ansøgte projekt ved anvendelse af BAT.

For husdyrbrug der overstiger en stipladsgrænse i husdyrbruglovens § 16a, skal redegørelsen for BAT som minimum indeholde følgende seks punkter:

- Staldindretning
- Foder
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning
- Management
- Energi- og vandforbrug

BAT sikrer, at den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne minimeres, hvorfor BAT også skal anvendes i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger vil være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal der tages stilling til fravalg af BAT ud fra proportionalitetsprincippet.

Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der endvidere redegøres for, hvornår disse staldafsnit renoveres således, at de lever op til BAT. Der skal tillige redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier. Til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af BAT på staldanlæg, har Miljøstyrelsen fastlagt emissionsgrænseværdier, der kan efterleves på hhv. nye og eksisterende anlæg under hensyntagen til, hvilket omkostningsniveau der kan betragtes som proportionelt i forhold til den opnåede miljøgevinst. Kommunen er forpligtet til at foretage en vurdering af en bedrifts staldindretning på baggrund af Miljøstyrelsens vejledning.

Staldindretning - ansøgers redegørelse

Begge farestalde er indrettet som kassestier med delvist spaltegulv. Løbestalden er med delvist spaltegulv. Søerne i drægtighedsstalden er løsgående i dybstrøelse, og der er foderbokse med delvist spaltegulv. Den stald, der i dag anvendes til polte, har delvist spaltegulv. Denne del omdannes i ansøgt drift, til løsgående søer.

Ventilation

Der anvendes mekanisk ventilation i alle stalde. Der anvendes undertryksventilation, der regnes som mest energieffektiv. Ventilationen er computerstyret afhængig af temperatur mv.

Der er overbrusning i hele staldanlægget. Herved sænkes temperaturen og ventilationsbehovet reduceres.

Staldindretning - kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbrug der overstiger en af IE-grænserne i husdyrbruglovens § 16a, må højst have en årlig ammoniakemission der svarer til niveauet for bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype/staldsystem. Kravet betyder, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift (proportionalitetsprincippet). Alle de eksisterende stalde opfylder umiddelbart kravet om Bedst Tilgængelige Teknik.

For at staldsystemerne skal kunne opretholde den angivne ammoniakfordampning, kræves det, at både det faste gulv og spalterne renholdes, så der ikke ligger gødning, som vil medføre en øget fordampning. Der stilles derfor vilkår om, at stierne renholdes, hvilket også lever op til BAT.

Ventilation

Ventilationen er energieffektiv og computerstyret for optimal drift. Overbrusning sænker temperaturen og reducerer ventilationsbehovet. Ved at stille vilkår til rengøring og regelmæssig kontrol af temperatur- og luftfugtighedsfølere vurderes det, at denne type ventilation er en miljømæssigt acceptabel løsning.

Med baggrund i redegørelsen fremsendt af ansøger, finder Syddjurs Kommune det ikke proportionelt at kræve anvendelse af yderligere staldteknologi end det beskrevet i de eksisterende anlæg. Syddjurs Kommune finder således ikke anledning til at skærpe i forhold til Miljøstyrelsens vejledning om proportionalitet.

Såfremt der foretages ændringer i staldtyper, skal der forinden indgives anmeldelse til kommunen.

Vilkår vedr. staldindretning:

5. Temperatur- og luftfugtighedsfølere skal, for opretholdelse af korrekt staldtemperatur og luftfugtighed, kontrolleres minimum hver anden måned eller i forbindelse med vask af stalden.
6. Der skal føres driftsjournal for udført vedligehold, eftersyn, rengøring og kontrol af temperatur- og luftfugtighedsmålere. Logbogen skal stilles til rådighed for tilsynsmyndigheden på forlangende.
7. Staldafsnit skal rengøres efter hvert hold, og der skal til stadighed være en god staldhygiejne. Stierne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres, at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.

Ammoniakemission og ammoniakreducerende teknologi - ansøgers redegørelse

I ansøgningseskemaet er der beregnet et BAT-niveau på 3641 kg N/år fra staldene. Den faktiske emission fra staldene er ligeledes på 3641 kg N/år. BAT anses således for at være overholdt.

Stald	m ²	BAT krav (kg NH ₃ -N /(m ² · år))	Vejledende BAT	Opnået emission
Farestald 2	858	0,66 (eksisterende stald<1300 m ²)	566,3	566,3
Drægtige	1292	0,91 (eksisterende stald, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse)	1176 *	1175,8
Løbeafdeling	684	1,3 (eksisterende stald<1300 m ²)	889,2	889,2
Polte	116	1,4 (eksisterende stald<1300 m ²)	162,4	162,4
	348	1,2 (eksisterende stald<1300 m ²)	417,6	417,6
Farestald 1	651	0,66 (eksisterende stald<1300 m ²)	429,6	429,7
Total	3949	-	3641	3640,9

* Der er ammoniakreducerende tiltag i form af en kemisk luftrens. Effekten heraf er 633 kg N_{h3}-N/år

Ejendommen har i dag et luftrensningsanlæg i drægtighedsstalden med en ammoniakreduktion på 35 %. Denne teknologi er indregnet i BAT-niveauet. I poltestalden medfører ændringen af produktionen en reduktion i ammoniakemissionen i forhold til 8-årsdriften (fald fra 649,6 til 580 kg N årligt).

Ammoniakemission og ammoniakreducerende teknologi - kommunens vurdering

BAT-kravet til staldanlæggene beregnes af IT-ansøgningsystemet. Såfremt BAT-niveauet for staldanlæggene ikke overholdes, kan der anvendes teknologi på lagre, for at mindske ammoniakemissionen herfra.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte staldanlæg er i IT-ansøgningsystemet beregnet til 3641 N/år hvilket svarer til BAT-kravet til staldanlæg. Dette vil sige, at Miljøstyrelsens vejledende emissionskrav er opfyldt, idet den ansøgte årlige emission ligger på kommunens BAT-niveau.

Til brug for kommunalbestyrelsens vurdering af et opnåeligt emissionsniveau for eksisterende anlæg har Miljøstyrelsen fastlagt emissionsgrænseværdier, der kan opnås med et omkostningsniveau, der ikke overstiger ca. 1 % af de samlede produktionsomkostninger. Kommunen vurderer, at denne proportionalitetsbetragtning er acceptabel, og fastsætter derfor det tilladelige emissionsniveau i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning: Idet der med det ansøgte leves op til det vejledende BAT-niveau med reduceret luftrens, vurderer kommunen, at det ikke er proportionelt at kræve yderligere tiltag.

Syddjurs Kommune stiller vilkår til de teknikker, der er en forudsætning for opnåelsen af emissionsniveauet. I det ansøgte projekt, har ansøger valgt at anvende ammoniakreducerende teknologi i form af kemisk luftrens i drægtighedsstalden. Kommunen stiller vilkår hertil.

For at det valgte staldsystem skal kunne opretholde den beregnede ammoniakfordampning, kræves det, at gulve og stier renholdes løbende, og der er stillet vilkår hertil (se tidligere i afgørelsen). Syddjurs Kommune vurderer, at anlægget som beskrevet og med de stillede vilkår forebygger og begrænser forureningen mest muligt, under betragtning af proportionalitetsprincippet.

Vilkår vedr. ammoniakemission fra anlæg

8. Den kemiske luftreenser skal være i drift 8759 timer om året, og medføre en reduktion i ammoniakemissionen på 35% (ca. 633 kgN/år).
9. Der skal til enhver tid kunne fremlægges dokumentation for indkøb af svovlsyre i form af fakturaer, som skal opbevares i 5 år. Der bruges ca. 3 kg svovlsyre pr kg NH₃ reduceret (dvs forventet årligt forbrug på ca. 1899 kg svovlsyre).
10. Vedligehold og drift af anlægget skal følge leverandørens anvisninger, så det sikres, at effektiviteten opretholdes. Serviceeftersyn skal kunne dokumenteres 5 år tilbage i logbog.
11. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 1 uge.
12. Syre til luftvaskeren skal opbevares i et separat aflåst rum eller skab, der er indrettet således, at evt. udslip kan konstateres og således, at der ikke kan opstå risiko for forurening. Den tomme emballage afleveres til leverandøren.

Foder - ansøgers redegørelse

I forbindelse med fodring er der hele tiden fokus på at optimere udnyttelse af foderet og dermed minimere mængden af overskydende næringsstoffer fra produktionen. Dette sker gennem foderplaner, der udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Der foretages desuden en-dagsfoderkontrol (EFK) som kontrol af den optimale fodring og fodersammensætningen.

Foder - kommunens bemærkninger og vurdering

BAT for foderteknologi

Syddjurs Kommune har i vurderingen af BAT taget udgangspunkt i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt svine- og fjerkræhold (benævnt "BREF-dokumentet"). Når det gælder foderteknologier til svinebrug, angiver BREF-dokumentet, at fasefodring samt anvendelse af de retningsgivende niveauer af fosfor- og råproteinindhold i foderet er at betegne som bedste tilgængelige teknik.

Fasefodring

Fasefodring sikrer, at svinene tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt. Syddjurs Kommune har derfor stillet vilkår om fasefodring.

Fytasetilsætning

Fytasetilsætning til foderet øger fordøjeligheden heraf. Dermed øges optaget af fosfor fra foderet, hvorved udskillelsen af fosfor reduceres. Anvendelse af fytase er dermed et vigtigt hjælpemiddel til at reducere fosforindhold i foder og gødning. Syddjurs Kommune stiller vilkår om fytasetilsætning til foderet.

Samlet vurdering af foder

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til foder, idet BREF-dokumentet er sammenholdt med følgende: Der anvendes fasefodring, og der anvendes de

retningsgivende niveauer af råprotein- og foderenheder. Syddjurs Kommune vurderer endvidere, at der ikke er grundlag for at kræve yderligere foderoptimering for at leve op til lovens krav til miljøpåvirkning.

Vilkår til fodring:

13. Der skal tilsættes fytase til foderet, samt fasefodres i såvel sohold som polteproduktionen. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år, og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Foderforbruget kan evt. dokumenteres via E-kontrol.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning - ansøgers redegørelse

Opbevaring og behandling af gødning

Gyllen opbevares i ejendommens gyllebeholder fra 2006, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. At tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn betyder, at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.

Pumpning af gylle foregår i lukket rørsystem og neddykket i gyllebeholder. Gyllevognen/lastbil har sugetårn (ingen krav til fast plads). Gyllekanaler efterses for revner og huller. Kanalerne er behandlet indvendigt.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 7 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget på gyllen i eksisterende beholdere, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Såfremt der mangles opbevaringskapacitet planlægges det at afsætte til det kommende biogasanlæg. Alternativt indgås aftale omkring opbevaring hos trediepart.

Der er fast gødning, som opbevares i markstak efter gældende regler.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning - kommunens bemærkninger og vurdering

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug kunne dokumentere, at der er adgang til en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders gødningsproduktion. Kravet kontrolleres i forbindelse med de lovpligtige tilsyn ud fra den årlige gødningsindberetning.

Der opbevares og anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme.

Dybstrøelse må placeres i markstakke, når det kan kategoriseres som kompost, dvs. når det har ligget på stald eller lignende i minimum 3-4 måneder i gennemsnit, og når tørstofprocenten er minimum 30 %. Kompoststakke (markstakke) må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før kompost igen må placeres på samme sted.

Tidspunkt og placering af kompoststak, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, skal noteres på et kortbilag. Kortbilaget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², jf. dog stk. 2.
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Oplag på over 100 m² skal overholde en afstand på mindst 175 m til kategori 1- og 2-natur. Er oplaget under 100 m², skal der være en afstand på mindst 100 m, mens afstandskravet er mindst 70 m, hvis oplaget har et grundareal på højst 50 m².

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, idet BREF-dokumentet er sammenholdt med følgende: Gyllebeholderen er opført, så den kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttet mod tæring. Gyllebeholderen er underlagt generelle lovkrav med hensyn til 10 års beholderkontrol, opbevaringskapacitet og overdækning (flydelag og tilhørende føring af logbog). Syddjurs Kommune mener ikke, at der er belæg for at stille skærpede krav til opbevaringsmåden og opbevaringskapaciteten af husdyrgødningen.

Behandling af husdyrgødning

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener for omgivelserne begrænses. F.eks. må gylle (i overensstemmelse med BREF-dokumentet) først omrøres umiddelbart før udbringning, hvormed eventuelle lugtgener reduceres. Syddjurs Kommune vurderer, at behandling af gylle med den beskrevne drift og de stillede vilkår ikke vil give anledning til væsentlig gener for omkringboende, og at bedriften lever op til krav om BAT.

Vilkår til opbevaring og behandling af husdyrgødning:

14. Der må ikke monteres pumpe på gyllebeholderen.
15. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
16. Håndtering af gylle, herunder gyllepumpning, skal foregå under opsyn.
17. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsel.

Udbringning af husdyrgødning - ansøgers redegørelse

Udbringning af husdyrgødning på ejendommens arealer reguleres af de generelle regler for udbringning af husdyrgødning der er angivet i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod vandløb.

Udbringning af husdyrgødning - kommunens bemærkninger og vurdering

Påvirkning af udbringningsarealerne reguleres gennem husdyrgødningsbekendtgørelsen, som bl.a. fastsætter kvælstoflofter, fosforlofter og udbringningstidspunkter. Det stilles ikke vilkår hertil.

Energi og vandforbrug - ansøgers redegørelse

Energi

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse	Opbevaring
Diesellole til traktorer mv.	1	1.5001	Olietank
Fyringsolie	1	1	Ikke aktuelt
Smøreolie	1	10 1	I dunk
Halm – til halmfyr	tons	Tons	Ikke aktuelt
BIOBRÆNSEL	tons	Tons	Ikke aktuelt
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner	340.000 kWh	340.000 kWh	

Råvare- og energiforbrug (tons, m³, kg, l) el-forbruget er beregnet ud fra normal.

El

- Der anvendes undertryksventilation, der regnes som mest energieffektiv.
- Ventilationen er computerstyret afhængig af temperatur mv.
- Der er overbrusning i hele staldanlægget. Herved sænkes temperaturen og ventilationsbehovet reduceres.
- Udendørs belysning anvendes kun ved behov.

Vand

Ejendommen er på offentlig vandforsyning. Der anvendes ca. 13.000 m³ vand på bedriften om året til staldanlægget.

- Der anvendes drikkekar i stedet for ventiler. Derved reduceres vandforbruget.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energi og vandforbrug - kommunens bemærkninger og vurdering

Det er en integreret del af princippet om anvendelse af BAT at inddrage ressourcerne vand og energi. Imidlertid er det vanskeligt at opstille egentlige grænser for forbruget af vand og energi. Hertil kommer, at vand- og energiforbrug i et vist omfang afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af forurening.

El

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Der stilles vilkår til kvartalsvis kontrol med el-forbrug. Aflæsning af el kan eventuelt ske ved at få tilsendt tal fra elselskab. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år og fremlægges for tilsynsmyndigheden. Det er Syddjurs Kommunes vurdering at bedriften, jf. oplysningerne fra ansøger, lever op til BAT.

Vand

På baggrund BREF-dokumentet der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det kommunens vurdering jf. redegørelsen fra ansøger, at bedriften overholder BAT, idet BAT bl.a. er:

- Rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hvert hold.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Normtallet for vandforbrug til søer, er ifølge SEGES på 5,23 m³/so/år, hvilket svarer til 6799 m³ vand årligt for en bedrift af denne størrelse. Hertil kommer vand til den kemiske luftrensning på omtrent 330 l/år, svarende til 429 m³ om året. Vandforbruget ligger i den høje ende, men da det (jf. BREF-dokumentet) ikke er muligt at opstille egentlige grænser for forbruget af vand, da dette i et vist omfang afhænger af ejendommens driftsmæssige forhold, henstilles der blot til, at der er fokus på vandforbruget.

Vilkår til energi- og vandforbrug, herunder ventilation:

18. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og overbrusningsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes, således at de altid kører energimæssigt optimalt. Anlæggene skal efterses minimum en gang om året. Kontrol og vedligehold noteres i driftjournal.
19. Der skal føres kvartalsvis kontrol med el-forbrug. Noteres i driftjournal.
20. Der skal føres kvartalsvis kontrol med vandforbrug. Noteres i driftjournal.
21. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås.
22. Der skal være asfalt eller beton som underlag til ejendommens dieseltanke, som endvidere ikke må placeres i nærheden af afløb, eller med fare for udløb på bar jord, til kloak, overfladevand eller grundvand.

Det er kommunens vurdering, at der er tilstrækkeligt redegjort for forbrug af energi og vand, og at de beskrevne mængder er realistiske og svarende til, hvad man kan forvente for et husdyrhold af den beskrevne størrelse og sammensætning. Kommunens samlede vurdering er, at landmanden gennem den beskrevne drift og med de allerede stillede vilkår, overholder kravet om BAT indenfor forbrug af vand og energi. Der stilles ikke yderligere vilkår.

Management - ansøgers redegørelse

- Ejer deltager i ERFA-gruppe med andre svineproducenter for at sikre et højt fagligt niveau.
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere bliver orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. -
- Alle oplysninger i den forbindelse vil findes i en miljømappe på bedriften.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres via kvittering fra renovationsfirma.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften, hvor produktion af husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for, at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Affald

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Fast affald

Brændbart affald samles i maskinhus og afleveres på genbrugsstation. Glas og elektronisk udstyr afleveres på genbrugsstation. Jern og metal bliver afhentet af skrothandler. Husholdningsaffald afhentes af Reno Djurs ved kommunal renovationsordning.

Olie- og kemikalieaffald

Olie- og kemikalieaffald fra produktionen kan opdeles i følgende fraktioner:

EAK-kode 020109 Landbrugskemikalieaffald

05.12 Sprøjtemiddelsrester og emballage opbevares i aflåst rum. Egentlige rester af sprøjtemidler bruges året efter. I de tilfælde hvor produktet i mellemtiden er blevet forbudt afhentes det af den kommunal miljøbil eller det afleveres på det kommunale affaldsdepot. Den årlige affaldsmængde af emballage vil afhænge af sprøjtemidlernes form og varierer derfor fra år til år. Emballagen skylles tre gange og smides væk i dagsrenovation eller afleveres på genbrugsstation.

05.13 Lægemiddelsrester opbevares aflåst i original emballage. Brugte kanyler opbevares aflåst i kanyleboks/plastdunk. Affaldet afhentes af dyrlæge/miljøbil eller afleveres til kommunalt affaldsdepot. Årlig affaldsmængde er ubetydelig.

Døde dyr

Døde dyr placeres på Frydensbjergvej i en afstand af 1200 m fra ejendommen og 450 m fra nærmeste nabo, således at DAKA ikke kommer i nærheden af produktionsbygningerne. De døde dyr placeres på et befæstet og afdækket areal i henhold til reglerne. De anmeldes til destruktionsanstalt indenfor et døgn.

Medicin og kemikalier

- Svovlsyre til luftrensere opbevares i laden, som ligger sammen med stalden og er aflåst.
- Der anvendes medicin i stalden. Medicin opbevares i stalden.
- Der udgår ikke markdrift fra ejendommen, da jorden er bortforpagtet.

Egenkontrol

I forbindelse med ændringen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol af driften. Kontrollen vil omfatte følgende punkter.

Rengøring:

- Vask af stalde for at sikre et højt hygiejneniveau.
- Periodevis rengøring af svinestier for at minimere støvgener.

Vand:

- Tilsyn af drikkekar eller -ventiler m.m. for lækager.

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag
- Renholdelse af stier

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer efter fabrikantens anvisning.

Registrering af:

- Elforbrug
- Foderforbrug (E-kontrol)
- Vandforbrug
- Medicinforbrug og type af medikamenter
- Opbevaring af indlægssedler på foder

Derudover udarbejdes der årligt et gødningsregnskab samt en gødningsplan i samråd med planteavlskonsulent. Der føres Enhedsfoderkontrol på produktionen og foderet analyseres jævnligt. Foderet sammensættes og optimeres løbende i samråd med svinekonsulent.

Redegørelse for mulige uheld

Husdyrgødning:

- Spild af gylle ved pumpning til og fra gyllebeholder
- Lækage af gylletank
- Utætte gyllekanaler
- Overfladeafstrømning af udbragt gylle til vandløb

Olie:

- Spild af dieselolie ved tankning
- Lækage af olietank
- Overløb af diesel ved påfyldning

Andre uheld:

- Strømsvigt
- Brand

Minimering af risiko for uheld

Husdyrgødning:

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Pumpning af gylle foregår i lukket rørsystem og neddykket i gyllebeholder. Gyllevognen/lastbil har sugetårn. Gyllekanaler efterses for revner og huller. Kanalerne er behandlet indvendigt. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod vandløb.

Olie:

Dieselolie opbevares i godkendt tank, der placeret på betongulv uden afløb. Tanken efterses periodevis. På tanken er påmonteret fløjte, således at der ikke sker overløb ved påfyldning. Tankning fra olietank sker på fast bund.

Andet:

Skadedyr såsom rotter bekæmpes effektivt. Dels for at sikre høj foderhygiejne, dels med henblik på at undgå utilsigtet gnav i elektriske installationer. Ejendommen og stalden renholdes så brandrisikoen minimeres. Der er brandhæmmende vægge i stalden. Der opbevares ikke mere halm end højst nødvendigt i stalden.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Husdyrgødning:

Gylleudslip på jorden inddæmmes ved gravning af kanaler eller udlægning af halmballer / jordvolde. Gyllen fjernes og udbringes på voksende afgrøde. Ved gylleudslip til vandløb mm. tilkaldes beredskabscenteret. Der etableres dæmninger i vandløbet så vandstrømningen hindres og vandet suges fra vandløbet og udspredes i en voksende afgrøde. Evt. dambrug på vandløbsstrækningen underrettes om uheldet.

Andet:

Der forefindes brandslukningsudstyr på ejendommen.

Spildevand

Rengøringsvand fra stald ledes til gyllebeholder. Der er ingen støbte pladser. Spildevandet fra driftsbygningerne består af rengøringsvand og sanitært spildevand.

Sanitært spildevand ledes til septiktank/sivdræn. Der er toilet/bad i stalden.

Management - kommunens bemærkninger og vurdering

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brug af energi og vand, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftledelse vil bidrage til en forbedret miljøpræstation. Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at udføre alle følgende punkter:

- Føre journal over vand- og energiforbrug, sammensætning og forbrug af husdyrfoder, og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- Have en beredskabsplan til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene. Rengøringen skal være medvirkende til, at der i staldene kan opretholdes et højt sundhedsniveau, og risikoen for smitte mellem de forskellige hold minimeres.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt at
- Uddannelse af medarbejdere

Udarbejdelse af en beredskabsplan opfattes af kommunen som værende BAT, idet udarbejdelsen af planen gør, at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres. Der er derfor stillet vilkår om, at der skal foreligge en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal fastlægge håndteringen af situationer med potentiel forureningsrisiko. Udover at være BAT, så er det Syddjurs Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store hændelser som f.eks. brand, hærverk o.l.

Af beredskabsplanen skal fremgå, at akut forurening som følge af driftsuheld eller andet straks skal anmeldes til Alarmcentralen, og efterfølgende skal tilsynsmyndigheden (Syddjurs Kommune) kontaktes. Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af gylle mellem ejendom og marker. Planen skal ajourføres og gennemgås med ansatte mindst 1 gang årligt, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Efter hver ajourføring skal beredskabsplanen indsendes til tilsynsmyndigheden og Syddjurs Kommune samt Beredskabet skal underrettes, når der sker væsentlige revideringer af planen.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man har adgang til den. Der stilles derfor krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig. Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at foretage egenkontrol på ejendommen og ved vedligeholdelse af staldanlæg og landbrugsmaskiner.

Syddjurs Kommune vurderer, at det ansøgte projekt lever op til BAT med hensyn til management, idet BREF-dokumentet er sammenholdt med følgende: El- og vandforbrug registreres. Såfremt der er ansatte, gennemgår disse uddannelse. Der skal ske jævnlig ren- og vedligeholdelse. Der er installeret overbrusningsanlæg i staldene, der forbedrer gødeadfærden, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Konsulent bidrager til udarbejdelse af foderplaner.

Affaldshåndtering

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen registrere affaldsproduktionen. Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og affaldsproduktionen skal registreres efter de gældende regler. Affald skal håndteres og bortskaffes efter det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for kommunen, hvilket blandt andet betyder, at oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak, eller medføre uhygiejniske forhold.

Kommunen anbefaler, at ansøger henvender sig til affaldskonsulent ved Reno Djurs I/S med henblik på at få gratis råd om affaldshåndtering.

Kommunen vurderer at når bedriftens affald kan håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ samt, at såfremt døde dyr opbevares og afhentes i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, vil opbevaring af døde dyr ikke give anledning til uhygiejniske forhold. Syddjurs Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at risikoen for forurening fra oplag og håndtering af affald er reduceret til et acceptabelt niveau. Der stilles derfor ikke vilkår om en øget registrering af affaldsproduktionen.

Medicin og kemikalier

Syre til luftvaskeren skal opbevares i et separat aflåst rum eller skab, der er indrettet således at evt. udslip kan konstateres og således, at der ikke kan opstå risiko for forurening. Den tomme emballage afleveres til leverandøren.

Egenkontrol

På baggrund af de stillede vilkår for kontrol og egenkontrol, herunder udarbejdelse af en beredskabsplan, vurderes det, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger og dokumentation til at godkendelsesmyndigheden ud fra resultatet af egenkontrollen kan vurdere, om de konkrete vilkår egenkontrollen er knyttet til, er overholdt.

Driftsforstyrrelser eller uheld og minimering af risiko

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overførslen af gylle. Det skal derfor sikres, at der ikke pumpes gylle udenfor tanken, ligesom overførslen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

Der er ingen åbne vandløb i en radius af 500 m fra anlægget. Der ligger ingen søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 umiddelbart nær ejendommens gyllebeholdere. Det vurderes, at vandløb og søer er sikret tilstrækkeligt mod eventuelle ulykker med gylleudslip.

Spildevand, herunder regnvand

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Syddjurs Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt.

Vilkår vedrørende management:

23. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
24. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og efter kommunens regulativer. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
25. Tankning af diesel skal foregå under opsyn

Vilkår vedr. driftsforstyrrelser og uheld

26. Beredskabet skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden. Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
27. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal foreligge, inden miljøgodkendelsen tages i brug. En kopi indsendes til Syddjurs Kommune.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmes og hvordan.
  - c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - d. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Herunder oplysninger om telefonnumre til kontaktpersoner.
28. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
  29. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm for eventuelle hændelser.

Kommunens samlede BAT-vurdering

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning, har ansøger foretaget økonomiske og miljømæssige beregninger på ændringen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale beror på projekttilpasninger, der for norges vedkommende er at betegne som BAT. Det er vurderet, at det ikke er økonomisk proportionalt at kræve eksisterende stalde renoveret på nuværende tidspunkt, da staldanlæggene vil kunne holde en del år endnu.

Kommunen vurderer sammenfattende, at det opnåede niveau for BAT, med hensyn til staldteknologi, foder, forbrug af vand og energi, opbevaring/behandling af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning samt management, og med de vilkår, der er stillet i denne godkendelse, lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrbrugsloven er overholdt.

Miljøledelse – særregler for IE-husdyrbrug

EU-kommissionen har vedtaget nye BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin d. 21. februar 2017. Disse indebærer, at der skal indføres miljøledelse på husdyrbrug med intensivt opdræt af svin. Miljøledelsen skal indføres og implementeres på ejendommen senest 4 år efter, at BAT-konklusionen er vedtaget i EU.

Kravene til miljøledelsessystemet er indarbejdet i § 42 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (1380 af 30.11.2017). Kravene anfører, at IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der omfatter følgende:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.
- 6) punkt 1)-5) skal kunne dokumenteres enten i form af opbevaring af dokumenter eller ved evt. anden dokumentation, herunder f.eks. i digital form.

Det er den ansvarlige for driften, der skal gennemføre og overholde miljøledelsessystemet. Der stilles ikke vilkår herom da kravene til miljøledelsessystemet er lovpligtigt.

Gener fra anlæg

Lugt - ansøgers redegørelse

Der er ikke anvendt særlige teknologier til begrænsning af lugt. I det elektroniske ansøgningssystem er afstand fra lugtcentrum til henholdsvis eksisterende eller fremtidig byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig opmålt. For alle tre kategorier er genekriteriet for lugt overholdt (se tabel længere nede på siden).

Lugt - kommunens bemærkninger og vurdering

Lugt fra staldanlæg

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Vurdering, af om den ansøgte produktion lever op til kravene med hensyn til lugtgener, baseres på beregning af lugtgeneafstande i det elektroniske ansøgningssystem. Lugtgeneafstande er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen, der vil opleves uacceptable lugtgener. I tabellen herunder, ses ændringen i lugtgeneafstand før og efter udvidelsen, samt den mindste afstand til det pågældende område:

	Min. afstand fra anlæg (m)	Ukorrigeret geneafstand ansøgt drift (m)
Byzone/sommerhusområde	> 2500	508,5
Samlet bebyggelse	> 2400	286,4
Enkelt bolig	> 800	160,8

Beregningerne for den ansøgte produktion (herover) viser, at der i byzone længere væk end 509 meter fra staldanlægget ikke vil være væsentlige lugtgener fra stalden. I samlet bebyggelse længere væk end 286 meter vil der ikke være væsentlige lugtgener, og i enkelt bolig længere væk end 161 meter vil der ikke være væsentlige lugtgener. I alle tre tilfælde er den mindste afstand fra anlægget til de pågældende områder større end geneafstanden, og husdyrgodkendelseslovens krav til geneafstand med hensyn til lugt fra stald er således overholdt.

For så vidt angår geneafstande til nærmeste enkeltbolig, indgår ejendomme med landbrugspligt ikke i denne vurdering.

For at begrænse lugtindholdet i den bortventilerede luft fra stald stilles der vilkår om at sikre en god staldhygiejne, og for at sikre omkringboende mod væsentlige lugtgener, er der stillet vilkår om dokumentation for overholdelse af lugtgenekriterier ved kommunens forlangende, og om afhjælpende foranstaltninger, hvis kommunen vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener.

Lys, støv, støj, transport, fluer og skadedyr - ansøgers redegørelse

Lys

I staldene er lyset tændt i arbejdstiden efter behov. Der er udendørs lys ved udleveringsrummet/forrum. Ved udleveringsrummet tændes lyset ved afhentning af grise primært i vinterhalvåret. Der er ingen udendørs lys som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

Støv

Der er ingen kendte støvgener fra ejendommens dyrehold. Staldene og ventilationen renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. Foderhåndteringen sker primært i lukkede systemer hvorved støv minimeres.

Støj

De væsentlige støjkilder på bedriften er støj fra ventilationsanlæg og en lille luftkompressor. Ventilationsanlægget er konstant i drift. Kompressoren anvendes typisk i tidsrummet 8.00-16.00. Korntørringsanlægget anvendes i forbindelse med høst fra august til oktober. I denne periode er det jævnlige i drift. Der er tiltag mod støjkilder: Luftkompressor er placeret i maskinhus, og ventilationsanlægget er optimeret og renholdes.

Transport

Transporterne sker primært indenfor normal arbejdsdag.

Transport af gylle fra ejendommen forekommer primært i udbringningsperioden marts til maj samt september. Hovedparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid.

Det årlige transportantal fremgår af tabellen herunder. Det samlede antal transporter stiger ikke meget i ansøgt drift, da der sker en bedre udnyttelse af transportvognenes kapacitet.

Transporter per år	Før	Efter	Bemærkninger
Levering af smågrise til Birkesig	104 læs	104 (156) læs	2 (3) gange per uge
Levering af polte	52 læs	52 læs	1 læs per uge
Døde dyr	156	156	3 gange per uge
Foder	104	104	2 læs per uge
Gylletransport	5 dage årligt	6 dage årligt	Der køres gylle fra morgen til aften

Fluer og skadedyr

Der er god orden i og omkring staldanlægget. Derudover er der et højt hygiejneniveau. Der er ingen fluegener. Rotter bekæmpes ved udlægning af rottegift. Der er kontrakt med et autoriseret bekæmpelsesfirma.

Lys, støv, støj, transport fluer og skadedyr - kommunens bemærkninger og vurdering

Lys

Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af staldanlægget, hvorfor lyset ikke forventes at medføre gener for omkringboende. Syddjurs Kommune vurderer, at eventuelle lysgener fra virksomheden vil være begrænset, da lyset i stalden hovedsagelig vil være tændt i arbejdstiden. På baggrund af ovenstående forventer Syddjurs Kommune ingen væsentlige problemer med lysforhold. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at gener fra lyset uden for ejendommen kan minimeres.

Støv

Støvgener fra gården forventes ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at støvgener begrænses mest muligt. Dette kan blandt andet gøres ved, at al transport til og fra virksomheden foregår ved hensynsfuld kørsel, og ved at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt. Syddjurs Kommune vurderer hermed, at der ikke vil være væsentlige støvgener fra produktionen, men stiller vilkår til, at såfremt der opleves gener, skal der udarbejdes en handlingsplan til minimering heraf.

Støj

Virksomhedens primære støjklender er ventilationsanlægget og højtryksrensere. De fleste af disse funktioner opererer i lukkede bygninger. Derudover kan der forekomme støj fra transport. Da afstanden til nærmeste nabo er over 800 m, er det vurderet, at det ansøgte ikke vil give en øget støjpåvirkninger af omgivelserne, som vil virke generende for de omkringboende.

Der fastsættes vilkår om, at anlægget skal overholde de vejledende støjgrænser for det åbne land (område type 3 jf. Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder). Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Syddjurs Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens anbefalede niveau. Der er stillet vilkår om, at såfremt Syddjurs Kommune vurderer det nødvendigt, kan der kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Støjmålingen kan kun kræves udført en gang årligt, medmindre seneste måling viser, at støjvilkårene ikke overholdes. Støjgrænserne vedrører de stationære støjklender. Normal kørsel med traktorer og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkårene.

Syddjurs Kommune vurderer samlet, at støj fra produktionen på ejendommen ikke giver anledning til væsentlig gene for de omkringboende.

Transport

Der sker en begrænset stigning i antallet af transporter i forbindelse med levering af smågrise til ansøgers anden ejendom. Der stilles vilkår om, at størstedelen af transporterne skal ske indenfor normal arbejdstid og i udbringningsperioden. Syddjurs Kommune vurderer at transport, med de stillede vilkår, ikke vil medføre væsentlige øgede gener.

Fluer og skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise mv.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Der skal holdes en høj hygiejnstandard på udenomsarealer såvel som i staldene, hvilket er med til at holde fluegener nede på et minimum. Hvis der i forbindelse med dyreholdet observeres gener fra skadedyr (rotter med videre), er der sat vilkår om at disse straks skal afhjælpes. Syddjurs Kommune vurderer, at ved overholdelse af disse vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige problemer med fluer eller andre skadedyr. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

30. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra, lys, støv, støj, transport eller lignende
31. Der skal til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mm).
32. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
33. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugtgener, som af Syddjurs Kommune vurderes til at være væsentlige, uden for ejendommens areal.
34. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere anlægsgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
35. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A)

	Tidsrum		Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder"

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Tilsynsmyndigheden kan kræve dokumentation for, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkåret herover ikke kan overholdes. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

36. Transport med husdyrgødning skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.

Ammoniak og natur - ansøgers redegørelse

Den samlede ammoniakemission fra anlægget er 4731,9 kgN/år. For 8 år siden var ammoniakemissionen 4168,4 kgN/år. Meremissionen fra stald og lager er derfor på 563,5 kgN/år når alle udvidelser inden for de seneste 8 år medregnes (8 års-drift), mens der sker en reduktion i emissionen på 69,5 kgN/år i forhold til nudriften.

Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Fra staldafsnit	Fra lagre	Samlet
Ansøgt drift	3640,9	1090,9	4731,9
Nudrift	3710,5	1090,9	4801,4
8-års-drift	3177,5	1090,9	4168,4

Nærmeste kategori 1-naturområde (Stubbe Sø) har en totalbelastning på 0,0 kg N.

Nærmeste kategori 2-naturområde (overdrev nordvest for anlægget) har en totalbelastning på 0,3 kg N, mens overdrevet mod sydøst har en totalbelastning på 0,2 kg N.

Nærmeste kategori 3-naturområde (mose syd for anlægget) har en merbelastning på 0,0 kg N.

Derforuden ligger der en række potentielt ammoniakfølsomme skovområder rundt om ejendommen. Den nærmeste skov ligger lige umiddelbart nord for ejendommens gyllebeholder. Denne skov består af en smal spids i syd-enden. I denne spids er der beregnet en merbelastning på 0,8 kg N/ha. I selve skoven længere mod nord er der beregnet en merbelastning på 0,5 kg N/ha.

Ca. 300 m øst for anlægget ligger endnu en potentielt ammoniakfølsom skov. I skovbrynet er beregnet en merbelastning på 0,6 kg N/ha, mens der inde i skoven er beregnet en merbelastning på 0,2 kg N/ha.

Ammoniak og natur - kommunens bemærkninger og vurdering

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 4731,9 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 563,5 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3A.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.

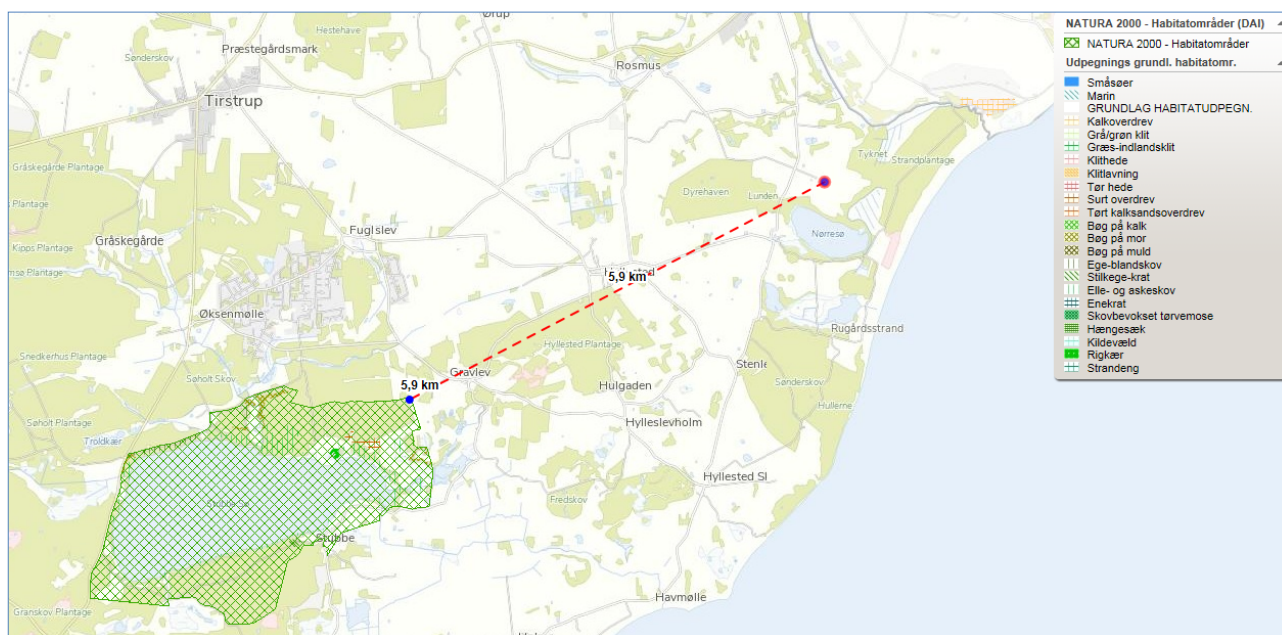
*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne. De er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur er beliggende ved Stubbe Sø, se kortet herunder. Udpegningsgrundlaget for området fremgår af bilag 3. Der deponeres 0,0 kg N/ha/år (total deposition) på kategori-1-området. Endvidere er afstanden til området så stor, at produktionen på Rugårdsvej 16 ikke vurderes at kunne påvirke området.

Afstand fra anlæg til nærmeste Natura 2000-område (Stubbe Sø) sydvest for anlægget.

Der vurderes ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet. Syddjurs Kommune vurderer, at emission, i den aktuelle beregnede størrelsesorden, ikke vil have nogen målbar effekt på bevaringsstatus for naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-området og ikke mindst afstanden fra driftsbygningerne på Rugårdsvej 16 til Natura 2000-området Stubbe Sø. Beskyttelsesniveauet vurderes overholdt.

Vurdering af behov for miljøkonsekvensvurdering

I ansøgningssystemet er der foretaget en beregning af husdyrbrugets påvirkning af naturområdet. Beregningen viser, at der ikke sker en påvirkning af Natura 2000-området fra dette husdyrbrug. Kommunen

har derfor vurderet, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-området.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder uden for Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev over 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kategori 2-natur er to overdrev beliggende ca. 1000 m nord hhv. øst for anlægget. Placeringerne i forhold til anlægget kan ses på kortet herunder. Med den ændring af produktionen der godkendes med det her ansøgte, er der beregnet en totaldeposition på overdrevet mod nord på 0,3 kgN/år. Kategori 2 området mod sydøst vil modtage en årlig totaldeposition på 0,2 kgN. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Nærmeste kategori 2 natur er to overdrev beliggende ca. 1 km hhv. nord og øst for anlægget.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, - som minimum heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. De nærmest beliggende § 3-arealer i forhold til bedriften fremgår af kortet herunder.

§ 3- arealer

Der er i ansøgningssystemet beregnet ammoniakdeposition på to nærliggende moser. Den nærmeste ligger ca. 450 m mod syd, mens en anden ligger ca. 600 m mod syd-sydvest. Begge moser modtager 0,4 kgN årligt fra bedriften, hvilket er under afskæringskriteriet på 1 kgN/ha/år. Beskyttelsesniveauet er overholdt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose beliggende ca. 450 m syd for anlægget.

Sø nær anlægget

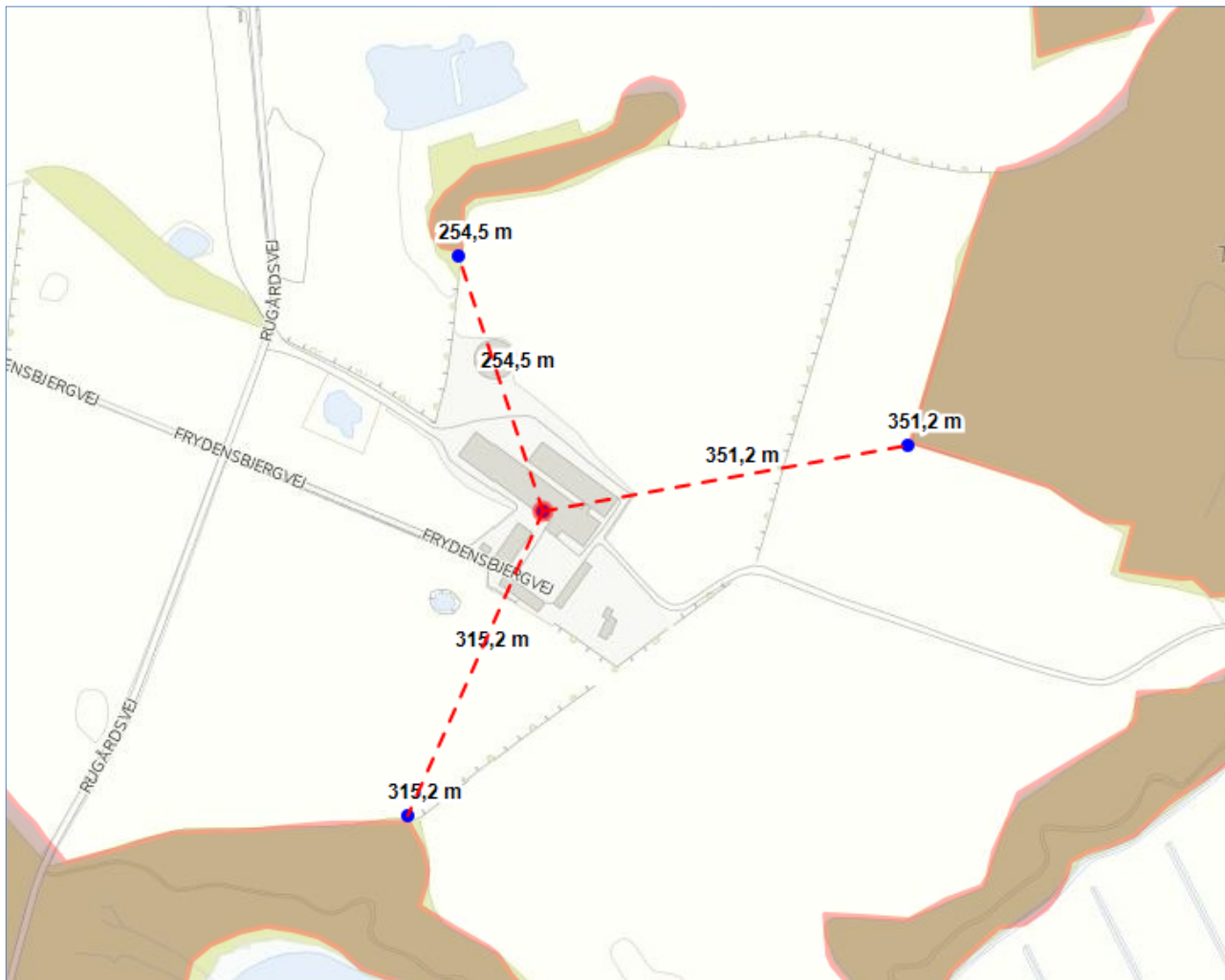
Søer er som udgangspunkt ikke ammoniakfølsomme, og forventes at være P-begrænsede. Det ansøgte må dog ikke medføre en tilstandsændring i naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der vurderes ikke at være risiko herfor, med den ansøgte produktionsændring.

Ammoniakfølsomme skove

Der ligger tre skovområder som er udpeget som potentielt ammoniakfølsom skov – se kort på næste side.

- Skoven mod nord modtager årligt 8,8 kgN/ha fra produktionen på Rugårdsvej 16. Dette er en merdeposition på 0,8 kgN/ha/år, (og en reduktion på 0,1 kgN/ha/år i forhold til nudriften).
- Tyknet skov øst for ejendommen modtager en merdeposition på 0,6 kgN/ha/år i forhold til for 8 år siden (totalt modtages 3,5 kgN/ha/år).
- Skoven syd for (Dyrehaven) modtager en totaldeposition på 1,1 kgN/ha/år, og en merdeposition på 0,1 kgN/ha/år.

I alle tre tilfælde er afskæringskriteriet overholdt.

Ejendommens driftsbygninger er markeret med rød prik. Nærliggende potentielt ammoniakfølsomme skove er markeret med brunt.

Kommunen kan på baggrund af en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år, såfremt en kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse. Der er ikke særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

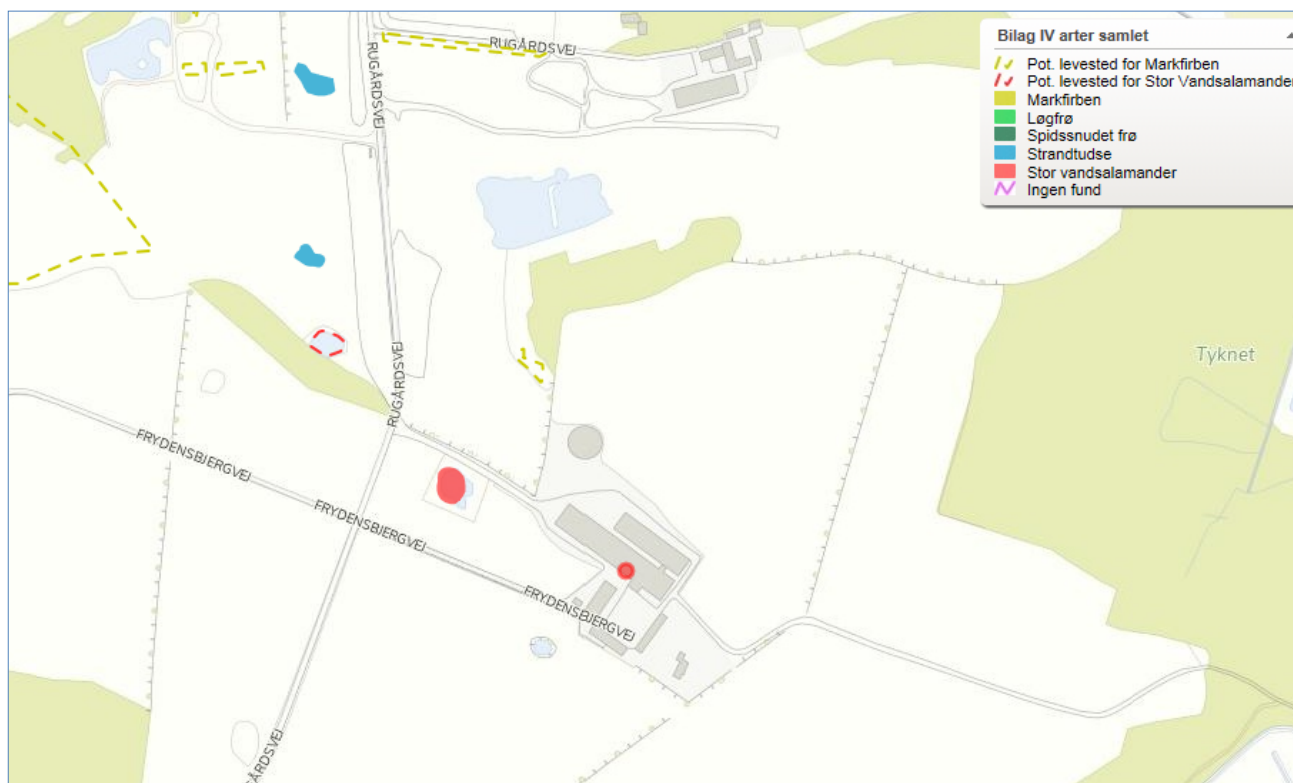
Staldanlægget i relation til Bilag IV-arter

Der er tidligere registreret arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV i nærheden af bedriften, og enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested eller rasteområder på arealer omkring ejendommen.

Nærmest beliggende § 3-område er en § 3 registreret sø, der er beliggende tæt ved ejendommen på ejers eget areal. Der er registreret en bilag IV-art i den pågældende sø: Stor vandsalamander. Der henstilles derfor til at opretholde den nuværende bræmme omkring søen.

Der er i 2009 registreret markfirben på et overdrev ca. 1,5 km nord-nordvest for anlægget, og det må formodes, at arten også findes på vejskrånninger og overdrevet 900 meter fra anlægget, måske også tættere på ejendommen. De egnede levesteder er dog opretholdt i en egnet tilstand på grund af den grusede jordbund, og det vurderes derfor, at markfirben ikke vil påvirkes negativt i væsentligt omfang af den deposition der kommer fra ejendommen.

I en sø nord for ejendommen, er der tidligere registreret strandtudse. Arten er eftersøgt forgæves i 2007. Der forventes ikke at ske en ændring i naturområdets tilstand, og dermed for strandtudsens, som følge af den ansøgte ændring på Rugårdsvej 16.

Ejendommens driftsbygninger er markeret med rød prik. Nærliggende registreringer af bilag IV-arter er angivet med flademærkning eller stiplede linie.

Det vurderes, at det ansøgte ikke negativt vil forringe tilstand og levevilkår for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne.

Rødlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er registreret to ammoniakfølsomme arter i en ældre grusgrav 700 m NV for anlægget. Det drejer sig om Stor Sandtæge og Sortkindet Kejserrøvbille.

Stor Sandtæge er afhængig af åben vegetation med blottet jordbund. Arealet, som arten er fundet på, er en gruset skrænt uden humuslag og grønsvær, og den konkrete forekomst vil derfor ikke gro til ved den ansøgte ammoniakemission.

For Sortkindet Kejserrøvbille gælder det samme som for markfirben. Det vurderes, at den ansøgte produktionsændring ikke vil påvirke de fundne arter.

Konklusion – forurening fra anlægget

Det er kommunens samlede vurdering at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Syddjurs

Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er belæg for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende teknologi, og at det ansøgte lever op til BAT.

MILJØKONSEKVENSVURDERING

For ansøgninger om godkendelse af etablering af husdyrbrug der har en årlig ammoniakemission på over 3500 kgN eller af et IE-husdyrbrug (dvs. et husdyrbrug der overstiger en af stipladsgrænserne i § 16 a stk. 2), skal der foretages en miljøkonsekvensvurdering, inden kommunen træffer afgørelse om godkendelse eller tilladelse. Der er således obligatorisk miljøvurderingspligt, for projekter der vedrører disse store husdyrbrug.

Et allerede etableret husdyrbrug der foretager en ændring, skal ligeledes have foretaget en miljøkonsekvensvurdering, hvis ændringen medfører, at husdyrbruget fremadrettet kommer til at overskride en af de ovennævnte grænser. Tilsvarende skal en ændring, der i sig selv overstiger en af grænserne, også konsekvensvurderes. Kun helt undtagelsesvist vil ansøgninger omfattet af husdyrbruglovens § 16b være omfattet af krav om en miljøkonsekvensvurdering.

En miljøkonsekvensvurdering er en proces, der følger af VVM-direktivet, og som indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport, inden projektet, der (her) vedrører intensiv husdyravl, kan tillades eller godkendes. Det er ansøgeren, der har ansvaret for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten.

Kravene til miljøkonsekvensrapportens indhold står beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1, pkt. D. Miljøkonsekvensrapporten skal påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Miljøkonsekvensrapport - ansøgers redegørelse

Befolkningen og menneskers sundhed

Ejendommen er beliggende i det åbne land omkring 2,6 km Syd for Hoed, der er nærmeste byzone. Nærmeste samlede bebyggelse er hhv. Rosmus og Hyllested, der begge er beliggende omkring 2,5 km fra anlægget. Nærmeste nabobeboelse på en ejendom uden landbrugspligt er omkring 850 meter fra anlægget.

Bedriften overholder alle lovens krav i forhold til lugtgener til naboer, jf. beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk, hvorfor omkringboende ikke forventes at blive generet af lugt fra ejendommen.

Støvgener minimeres ved renholdelse af foderlader, stalde og ventilationsanlæg og håndteringen af foder foregår primært i lukkede systemer, hvormed støvpåvirkning til naboer holdes på det lavest mulige niveau. Mht. støj, så er det primært den daglige drift af ventilationsanlæg og foderblanding, som kan give anledning til støj – og disse gener minimeres ved optimering og renholdelse af ventilationsanlægget samt en indendørs placering af foderblandingsanlægget.

Biologisk mangfoldighed i forhold til kategori 1– og 2-natur samt bilag IV-arter.

Det ansøgte projekt overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdepositioner til kategori 1 og 2-natur. Totaldepositionen til det nærmeste kategori 1-område, er beregnet til 0 kg NH₃-N/år og totaldepositionen til det nærmeste kategori 2 –område er beregnet til 0,2 kg NH₃-N/år. Tilstanden af de nærmeste kategori 1- og 2-områder forventes dermed ikke at ændres som følge af projektet.

Eventuelle levesteder for bilag IV-dyrearter i området forventes ikke at blive påvirket af projektet. Ifølge Syddjurs Kommunes hjemmeside er der indenfor kommunen kendskab til levesteder for flere arter af flagermus og frøer samt strandtudse, markfirben, stor vandsalamander og odder.

Opholdssteder for flagremus er typisk hule træer, bygninger samt underjordiske huler/huller – og det nærværende projekt forventes ikke at have indflydelse sådanne mulige levesteder i nærheden af ejendommen.

Heller ikke potentielle levesteder for frøer, tudser og salamandre som moser og søer forventes påvirket af projektet, da merdepositionen til de nærmeste moser er på 0,4 kg NH₃-N/år.

For firben, hvis levesteder typisk er varme, solrige lokaliteter som diger, grusgrave, heder og overdrev – så sker der ikke ændringer i terrænet af denne type lokaliteter i forbindelse med projektet, hvorfor mulige levesteder for firben ikke forventes at blive påvirket.

Potentielle levesteder for oddere, dvs. vandområder som søer, moser og vandløb, vurderes ikke at blive påvirket af projektet – da merdepositionen til de nærmeste moser er 0,4 kg NH₃-N pr. år.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Udbringning af husdyrgødning på ejendommens arealer reguleres af de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og er derfor ikke nærmere vurderet.

Ejendommens energi- og vandforbrug samt foranstaltninger til besparelser fremgår af BAT-redegørelsen.

Materielle goder, kulturarv og landskabet

Der er ingen særlige landskabelige interesser i området, såsom bevaringsværdige landskaber, værdifulde kulturmiljøer eller fredninger – og da der ikke opføres nye bygninger på ejendommen, vurderes det, at der ikke vil være landskabelige eller kulturhistoriske effekter af det ansøgte projekt.

Lokalisering og afstandskrav

Staldanlægget er placeret i landzone, ca. 2,6 km Syd for Hoed på Djursland.

Landskabelige hensyn

Ejendommen ligger i det åbne land i et område med spredt bebyggelse. Terrænet omkring ejendommen er let kuperet og området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper.

Der etableres ikke nye staldafsnit, hvorfor afstandskravene i husdyrbruglovens §§6 og 8 ikke er relevante.

Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer

Redegørelse for mulige uheld på ejendommen

Husdyrgødning:

- Spild af gylle ved pumpning til og fra gyllebeholder
- Lækage af gylletank
- Utætte gyllekanaler
- Overfladeafstrømning af udbragt gylle til vandløb

Olie:

- Spild af dieselolie ved tankning
- Lækage af olietank

- Overløb af diesel ved påfyldning

Kemikalier:

- Spild ved påfyldning af sprøjte
- Personskade ved forkert håndtering

Andre uheld:

- Strømsvigt
- Brand

Minimering af risiko for uheld:

Husdyrgødning

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Pumpning af gylle foregår i lukket rørsystem og neddykket i gyllebeholder. Gyllevognen/lastbil har sugetårn (ingen krav til fast plads). Gyllekanaler efterses for revner og huller. Kanalerne er behandlet indvendigt. Gyllen udbringes ikke på frossen jord på skrående arealer ned mod vandløb.

Olie

Diesel opbevares i godkendt tank. Tanken efterses periodevis.

Kemikalier

Påfyldning af sprøjte sker på plads med afløb til gyllebeholderen. Sprøjtning foretages af personer med sprøjtecertifikat. Midlerne håndteres efter forskrifterne, og der bruges relevant beskyttelsesudstyr.

Andet

Skadedyr, såsom rotter, bekæmpes effektivt. Dels for at sikre høj foderhygiejne og dels med henblik på at undgå utilsigtet gnaven i elektriske installationer. Ejendommen og stalden renholdes så brandrisikoen minimeres.

Miljøkonsekvens – kommunens vurdering

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget reduceres til emissionen ved anvendelse af BAT. Herudover skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. de gældende BAT-konklusioner og kriterier for fastlæggelse BAT (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 5),
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Endelig har ansøger indsendt en miljøkonsekvensrapport, som Syddjurs Kommune har gennemgået, blandt andet med henblik på at vurdere ovenstående. Kommunens vurderinger af Miljøkonsekvensrapportens redegørelser, er indarbejdet i den miljøtekniske redegørelse. Syddjurs Kommunes vurderinger fremgår således under de forskellige relevante afsnit.

Landmanden pålægges dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, og derfor er der stillet vilkår om egenkontrol. Vilkårene er miljømæssige betingelser til sikring af, at eventuelle væsentlige indvirkninger på miljøet forebygges eller begrænses. De tiltag til egenkontrol og dokumentation af miljøforholdene, som er foreslået i forbindelse med ansøgningen fremgår under de respektive afsnit i miljøredegørelsen. Syddjurs Kommune kan i nogle af afsnittene i miljøredegørelsen have vurderet, at der er behov for egenkontrol og dokumentation, som ikke fremgår af ansøgningen.

Projektets/anlæggets indvirkninger på miljøet vurderes hverken for sig selv eller i kumulation med andre projekter som væsentlige. Vurderingen viser, at bedriftens påvirkning på miljøet på visse punkter afhænger af projektets udførelse, og der påpeges derfor afbødende foranstaltninger i form af denne godkendelses vilkår.

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende, at virksomhedens drift, under overholdelse af vilkårene i nærværende godkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet.

ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

Alternative løsninger og 0-alternativet - ansøgers redegørelse

0-alternativet er lig med ingen produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da det er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

Nul-alternativet for det planlagte projekt er at fortsætte den nuværende produktion på ejendommen. Dette vil på sigt betyde økonomisk stagnation, da effektivitetsforbedringer i svineproduktionen derved ikke udnyttes.

Den nye husdyrlovgivning giver mulighed for at udnytte staldenes kapacitet fuldt ud. Alternativet hertil er at fortsætte den nuværende produktion som beskrevet ovenfor. En ny godkendelse giver således mulighed for inden for den godkendte ramme at udnytte eventuelle effektivitetsforbedringer i produktionen.

Den ansøgte løsning er begrundet i økonomiske samt driftsmæssige hensyn.

Alternative løsninger og 0-alternativet - kommunens bemærkninger og vurdering

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på ejendommen. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring gården ikke øges yderligere.

Det er Kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen ikke påvirker lokalområdet i væsentlig negativ retning. Med hensyn til nabogener, set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården eller for det omkringliggende samfund.

Det er Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser ved 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, på f.eks. slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Da udvidelsen sker i eksisterende bygninger, er der ingen alternativer til placering af bygninger. Syddjurs Kommune vurderer, at der samlet set ikke kan opstilles væsentlige alternativer som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt. På denne baggrund stilles der ingen vilkår

HUSDYRBRUGETS OPHØR

Ansøgers redegørelse - husdyrbrugets ophør

Ved ophør af husdyrbruget vil stalde og lagertanke blive tømt for eventuelle gødningsrester og rengjorte.

Kommunens bemærkninger og vurdering – husdyrbrugets ophør

Kommunen skal fastsætte krav om, at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Syddjurs Kommune vurderer, at den største forureningsfare ved ophør af husdyrbruget vil stamme fra staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Udover at alt affald skal afskaffes i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen, skal bedriften som minimum sørge for at staldanlæg og opbevaringsanlæg renses og tømmes for husdyrgødning, ved husdyrbrugets ophør. Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at de beskrevne tiltag og de stillede vilkår vedr. bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder varetagelse af landskabelige hensyn.

Vilkår i forbindelse med husdyrbrugets ophør

37. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:
- Stalde, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Gylletankene skal fjernes, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende på baggrund af den miljøtekniske redegørelse og vurdering samt på baggrund af miljøkonsekvensrapporten, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tænkelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og efterlever vilkårene i nærværende miljøgodkendelse. Samtidig vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige gener for omgivelserne og i overensstemmelse med habitatforpligtelsen.

HØRING OG OFFENTLIGGØRELSE

I henhold til husdyrbrugslovens § 55 stk. 3 skal ansøgningsmateriale samt godkendelsen offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Orienteringen om at Syddjurs Kommune havde modtaget en ansøgning om ændring af produktionen på Rugårdsvej 16, blev forannonceret på Syddjurs Kommunes høringsportal i ugerne 13-15 i 2018.

Ansøgningsmaterialet har siden ansøgningstidspunktet været tilgængeligt via Åben Indsigt på kommunens hjemmeside. Udkastet var til gennemsyn hos ansøger og konsulent i 2 uger, og blev herefter sendt i høring hos omkringboende, parter i sagen og ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage.

Der indkom ingen bemærkninger til høringsudkastet.

KLAGEVEJLEDNING

Godkendelsen er truffet i henhold til Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug (med senere ændringer) og kan i medfør af § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den 1. 2. 2018. Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrgodkendelsesloven, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse, dvs. **senest den 14.6.2018**.

En eventuel klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via et link på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk eller direkte på www.borger.dk eller www.virk.dk. På www.borger.dk eller www.virk.dk, skal der logges på, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Syddjurs Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er for virksomheder og organisationer fastsat til 1.800 kr. og for privatpersoner er klagegebyret fastsat til 900 kr. som indbetales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du grundet særlige omstændigheder ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Syddjurs Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. For yderligere information se: <http://nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du/>

Nærmere vejledning omkring brug af Klageportalen findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk samt på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende er underrettet om afgørelsen:

- Sagens parter (bilag 1)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@DN.dk
- Miljø- og Fødevareministeriet, Departementets Serviceenhed, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, mfvm@mfvm.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4b, 2200 Kbh. N, husdyr@ecocouncil.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed; Enhed for Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, senord@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønne, syddjurs@dof.dk
- Esben Kannegaard, Museum Østjylland, ekn@museumoj.dk

Afgørelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk

LOVGRUNDLAG

- Husdyrbrugloven: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lov. nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer).
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug (bek. nr. 1380 af 30.11.2017) med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.(bek nr. 865 af 23.6.2017) med senere ændringer.
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Museumsloven: Nr. 473 af 7.6.2001, med senere ændringer.
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (nr. 9 af 3.1.1992) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 926 af 27.6.2016) med senere ændringer.
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2016.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.

BILAG 1: Parter og høringsberettigede

Ejer:

Lars O. Kaysen
Rugårdsvej 16
8400 Ebeltøft

Naboer inden for konsekvensradius på 711 meter:

K/S Rugård
Rugårdsvej 14
8400 Ebeltøft

Gert Thorvald Svidt
Havet 4A
8585 Glesborg
Vedr.: Rugårdsvej 18A

Henrik Svidt
Rugårdsvej 18B
8444 Balle

BILAG 2: Situationsplan

BILAG 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området Stubbe Sø

Habitatområde nr. 44: "Stubbe Sø":

1318 Damflagermus

1355 Odder

3140 Kransnålalgesø

3150 Næringsrig sø

3260 Vandløb

6230 Surt overdrev

6410 Tidvis våd eng

7230 Riggær

9110 Bøg på mor

9160 Ege-blandskov

9190 Stilkege-krat

91E0 Elle- og askeskov